

Briefwisseling met buurtmoestuingroepen

Op 3 mei stuurden twee buurtmoestuingroepen, Buurtmoestuin De Klenckestraat en Buurtmoestuin Schakelveld, een brief aan het nieuwe College B&W als reactie op het concept bestuursakkoord. Daarin wezen de groepen op het gebrek aan gemeentelijk beleid op buurtmoestuinen als 'groene buurtvoorziening', waardoor de betreffende groepen geen status hebben in het overleg over de ontwikkelingen in hun wijk. De twee buurtmoestuingroepen waren namelijk geconfronteerd met een woningbouwplan, waar ze het vorige College en de gemeenteraad eerder op hadden aangesproken. De discussie over de woningbouw leidde echter af van het fundamentele punt van ontbrekend beleid op buurtmoestuinen. In haar antwoord op de brief van 3 mei en andere berichten aan de genoemde buurtmoestuingroepen ging het College daarop nauwelijks in. Dat de gemeente buurtmoestuinen 'een warm hart toedraagt' is mooi, maar heeft verder niet veel met beleid te maken.

Ontbrekend groenbeleid in Assen

In de raadsvergadering van 20 september sprak de bewonersgroep De Klenckestraat de raadsfracties aan op toezeggingen die in de verkiezingsperiode gedaan waren, waarbij het opvallend stil bleef. De groep wordt wel gezien als spreekbuis van de buurt, maar het pleidooi voor behoud van het laatste stukje groen kreeg geen bijval vanuit de raad. Op dat punt maakte Jannie Drenthe van de SP melding van het overleg dat zij en Hans Marskamp van GL gevoerd hadden met wethouder Janna Booij over de problematiek van de buurtmoestuin. Zij haalde een opmerking van de wethouder aan 'dat de gemeente geen beleid heeft op de verhouding stenen-groen'. Dat is nogal kras, maar de 'groene stad Assen' ontbeert inderdaad een groenbeleid, waarin zo'n norm genoemd kan worden. Na de 'Groenstructuurvisie' 2006 en de 'Groenbeheervisie' 2008 is geen groen beleidsdocument meer geproduceerd. Van de in de groenbeheervisie aangekondigde groenbeheerplannen voor de wijken is het ook niet gekomen. Inmiddels zet de gemeente nu al haar kaarten op 'duurzaamheid' en schuift daar gemakshalve ook het groen onder.

Buurtmoestuinen integreren sociale, groene en duurzame doelen.

In de periode 2011-2015 heeft de gemeente zelf via 'Mijn Buurt Assen' bijgedragen aan de realisatie van de meeste buurtmoestuinen. Een buurtmoestuinproject biedt bewoners de mogelijkheid om gezamenlijk te moestuinieren en elkaar te ontmoeten, biedt zelf wijkgerichte activiteiten aan en neemt deel aan die van andere organisaties, promoot biologische landbouw, gezonde voeding en draagt bij aan meer verscheidenheid in het openbaar groen. Tenslotte wordt een buurtmoestuin zelfstandig en gezamenlijk beheerd, zonder structurele subsidies. De buurtmoestuinen in Assen integreren op het wijkniveau dus perfect de sociale, groene en duurzame doelen die in het bestuursakkoord terecht voorop staan. Maar buurtmoestuinen worden in het akkoord nergens met name genoemd. En dat is onterecht, zoals uit de voorbeelden hierna mag blijken.

Voorbeeld 1: Buurtmoestuin Assen Oo(g)st

In de wijk Assen Oost ligt sinds voorjaar 2013 een buurtmoestuin van ca. 1500 m² op het voormalige Aldi-terrein de Bremstraat, tegenover 'De Open Hof'. Aanvankelijk ingericht met gemeenschappelijke teeltbedden is de groep na enkele teeltseizoenen overgestapt naar individuele tuinpercelen, met daarnaast gemeenschappelijke stukken en activiteiten. Er is een wachtlijst voor belangstellenden. De tuinders ervaren in het moestuinwerk een binding met de grond en natuur, met elkaar en met de buurt. De groep onderhoudt vele contacten, o.a. met leerlingengroepen van Pro Assen en het AOC Terra, en ouderen in Woonzorgcentrum 'De Vijverhof'. In de buurt staat de tuin goed bekend, ook door de nette aanblik en praatjes met omwonenden. De gemeente leverde onlangs een waterpomp. De status van de buurtmoestuin is echter 'tijdelijk', met een beheerovereenkomst met de gemeente.

Voorbeeld 2: Buurtmoestuin Nansenstraat, nu Valkenstijn

Buurtmoestuin Nansenstraat is in 2012 gestart en ontstond uit een herontginning van een bijna verlaten en daardoor verruigd tuinencomplex van 1100 m² tussen de portiekflats. Een zware klus, waarbij tientallen kuubs afval door de tuinders zijn verzameld en afgevoerd. De tuinders werkten met een gemeenschappelijk teeltplan, hadden koude bakken en een tuinkasje, een zitplek met zelfgebouwde banken. De groep bood enkele jaren tuinonderwijs aan groepen leerlingen van de Theo Thijssen basisschool. Omwonenden die vanuit hun flatwoning rechtstreeks op de buurtmoestuin uitkeken waardeerden de buurtmoestuin om de gevarieerde aanblik door de seizoenen en de activiteit 'onder het balkon'.

Bovenstaande is verleden tijd.... Ondanks de 'vaste status' en een gebruiksovereenkomst met grondeigenaar Actium, leidde haar woningbouwplan het einde van buurtmoestuin in. De groep was niet betrokken bij de planvorming en moest zelf op zoek naar een alternatieve locatie. Uiteindelijk bood de gemeente de groep een stuk grond aan op het tuinencomplex bij landgoed Valkenstijn in Assen Oost, waarmee deze 'groene buurtvoorziening' echter voor de oorspronkelijke buurt verloren is.

Voorbeeld 3: Buurtmoestuin Schakelveld

Op een sinds 2010 braakliggend veldje naast MFA Het Schakelveld in Baggelhuizen is in 2015 een buurtmoestuin van ruim 2000 m² aangelegd, waarbij buurtbewoners en twee scholen intensief samenwerken. De tuindersgroep bewerkt de moestuin gezamenlijk en biologisch en zorgt voor het basisbeheer van de schooltuin van 100 m². Oudere leerlingen van de W.A .van Liefland voor speciaal onderwijs werken op dit stuk en met de tuinders ook op de grote teeltbedden. Groepjes leerlingen van O.B.S. Baggelhuizen draaien op dezelfde vaste ochtend mee in het moestuinwerk. De samenwerking met de scholen was de reden dat Buurtmoestuin Schakelveld het predicaat 'Kern met Pit 2017' ontving in de gelijknamige leefbaarheidswedstrijd van de Koninklijke Nederlandse Heidemaatschappij. Met de scholen worden regelmatig buurtgerichte activiteiten georganiseerd, zoals tijdens NL Doet en Burendag. De groep onderhoudt contact met de kinderboerderij / dagbesteding 'De Deel'. Diverse woningbouwplannen passeerden, waarvan de laatste de bouw van vijf vrijstaande woningen. De verkoop daarvan loopt echter niet, maar desondanks blijft de gemeente de 'tijdelijke status' benadrukken.

Programmabegroting 2018

Over de programmabegroting van het College die in de raad besproken is kunnen we kort zijn. Opnieuw zijn er ambities geformuleerd voor het sociale domein en de leefbaarheid, waarin de buurtmoestuinen zich zeker herkennen. Maar geen investeringen in groenbeleid, -plannen of 'groene buurtvoorzieningen'. Wel stemde de raad in met een krediet van € 200.000,= voor de ontwikkeling van 'De Hofstede' tot stadsboerderij, zonder dat daar nu al een uitgewerkt plan voor klaarligt. De bijdrage van de gemeente aan de opzet van de eerste drie buurtmoestuinen via 'Mijn Buurt Assen' was iets meer dan € 10.000,=. De helft van de totale kosten, die verder door fondsbijdragen en erg veel vrijwilligersinzet gedekt werden. De buurtmoestuingroepen vragen overigens niet zozeer om geld, maar vooral om groenbeleid en een daaraan te ontleen status in overleg. De gemeente hoeft het wiel niet uit te vinden. Tientallen gemeenten, waaronder Groningen, kennen een beleid rond 'Eetbare Stad'. Daarin spelen buurtmoestuinen een belangrijke rol. Over heel Nederland zijn honderden buurtmoestuingroepen actief die hun ervaringen delen. Er zijn vele onderzoeksrapporten rond stadslandbouw en lokale voedselvoorziening, waarin -alweer- buurtmoestuinen als praktijkvoorbeelden aangehaald worden. Ervaringen, ideeën en de inzet van de buurtmoestuingroepen in Assen zijn er.... Nu nog de politieke wil van een College om aan hun wensen tegemoet te komen en beleid te maken.

Wat willen de buurtmoestuingroepen in kort bestek:

- + Een groenbeleid waarin buurtmoestuinen als 'groene buurtvoorziening' opgenomen zijn, die door de bewoners-tuinders zelfstandig beheerd wordt met en voor de buurt. Om die reden wordt er geen huursom aan de buurtmoestuingroep berekend en kan de groep de grond ook niet verwerven. Bij investeringen in de buurtmoestuin kan de gemeente op verzoek faciliteren.
- + Een vaste plek met voldoende planologische bescherming en gebruikszekerheid. Dat wordt geregeld in een beheersovereenkomst tussen de buurtmoestuingroep, een vertegenwoordiging van de buurt en de gemeente. Als dit een rechtspersoonlijkheid van de buurtmoestuingroep vereist kan daarvoor een vorm gevonden worden.
- + Een status als belanghebbende partij in het overleg over ontwikkelingen in de wijk, die raken aan de buurtmoestuin. Dat kan door de buurtmoestuingroep als agendalid te betrekken bij de vergaderingen van het wijkteam.
- + Dat de gemeente zich meer oriënteert op de opgedane ervaringen in andere gemeenten, met name in de stad Groningen.

Namens de buurtmoestuingroepen Assen Oo(g)st, Valkenstijn, De Klenckestraat en Schakelveld

Gerard Wezenberg

Mozartplaats 23
9402 VL Assen